

Sygn. akt VIII U 463/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Igor Ekert

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 19 stycznia 2017 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. R. prawo do emerytury, poczynając od dnia 1 stycznia 2017 roku.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 463/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 stycznia 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu J. R. (R.) prawa

do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 13 lat, 5 miesięcy i 14 dni.

Organ rentowy wskazał, iż do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 1 sierpnia 1980r. do dnia 31 stycznia 1987r.

w Przedsiębiorstwie (...) Inwestycje Sprzęt w K., gdyż na powyższy okres ubezpieczony nie przedstawił świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy w/w okresu zatrudnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. R. w dniu (...) ukończył 60 lat życia, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Wniosek o przyznanie prawa do emerytury ubezpieczony złożył w dniu 12 stycznia 2017r. i został on rozpoznany decyzją zaskarżoną omówioną na wstępie.

Ubezpieczony od dnia 21 czerwca 1978r. do dnia 31 stycznia 2007r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A.

Przedsiębiorstwo (...) Inwestycje Sprzęt w K. w dniu 31 stycznia 2007r. sporządziło dla ubezpieczonego świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, z którego wynika, iż ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku mechanika samochodowego od dnia 21 czerwca 1978r. do dnia 31 lipca 1980r. oraz od dnia 1 lutego 1987r. do dnia 31 stycznia 2007r., wymienionym w wykazie A dziale XIV poz.16 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie (...), na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

Te okresy pracy przypadające do dnia 31 grudnia 1998r., po wyłączeniu z nich okresów urlopów dewizowych przypadających na lata 1988 – 1990 organ rentowy zaliczył do pracy w warunkach szczególnych.

Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się produkcją konstrukcji stalowych i ich montażem. Dysponowało żurawiami, które służyły do montażu tych konstrukcji. Były to pojazdy samochodowe i gąsienicowe, a także stacjonarne i szynowe. W latach 1980 – 1987 takich żurawi Przedsiębiorstwo posiadało około 120, a były to żurawie K., D., S..

Ubezpieczony od początku zatrudnienia w Przedsiębiorstwie pracował w dziale utrzymania ruchu – dziale remontowym (...), do zadań którego należało usuwanie awarii oraz wykonywanie okresowych przeglądów sprzętu. Pracował na hali, gdzie było sześć kanałów remontowych. Generalnie przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie, w tym w okresie spornym od dnia 1 sierpnia 1980r. do dnia 31 stycznia 1987r. ubezpieczony faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę mechanika samochodowego w kanałach remontowych. Pracował przy naprawach dźwigów kołowych o udźwigu od 10 ton do 240 ton. Te dźwigi były zamontowane na nadwoziach pojazdów mechanicznych. Ubezpieczony w kanale wykonywał takie czynności jak np. naprawa skrzyni biegów, silników, wymiana olejów, smarowanie, wymiana i naprawy układu napędowego, naprawa hamulców. Pracę wykonywał tylko w kanałach remontowych, bo podwozia można było naprawiać wyłącznie z kanału ze względu na dostęp do poszczególnych podzespołów.

Początkowo w Przedsiębiorstwie ubezpieczony zajmował stanowisko mechanika samochodowego. Aby uzyskać wyższą stawkę zaszerogowania musiał mieć powierzone nowe stanowisko pracy. Stąd w 1979r. ubezpieczony otrzymał wyższą stawkę zaszerogowania i stanowisko montera naprawczego dźwigów kołowych i gąsienicowych, a z dniem 1 sierpnia 1980r. zmieniono mu stanowisko na ślusarza elementów i urządzeń ciśnieniowych i następnie również

podniesiono stawkę zaszeregowania. Przez cały ten czas ubezpieczony wykonywał jednak taką samą pracę mechanika samochodowego w kanałach remontowych, w tym samym wydziale (...). Z uwagi na to, że zakład pracy dzielił się, to stworzona została nowa siatka płac i stąd od dnia 1 lutego 1987r. ubezpieczonemu powierzono stanowisko mechanika, przy czym świadczył on dalej dotychczasową pracę

Razem z ubezpieczonym pracowali R. D. i S. S..

W okresie od dnia 19 stycznia 1988r. do dnia 5 września 1990r. ubezpieczony pracował na budowie eksportowej w NRD jako mechanik i ślusarz. W tym czasie nie wykonywał pracy w kanałach remontowych.

W aktach osobowych ubezpieczonego znajdują się między innymi:

- pismo z dnia 8 sierpnia 1980r. o przeszerowaniu ubezpieczonego pracującego na wydziale (...) z dniem 1 sierpnia 1980r. na stanowisko ślusarza elementów i urządzeń ciśnieniowych i przyznanie kategorii zaszeregowania – IX ze stawką 21 zł/godz. (wcześniej kategoria VIII i stawka zaszeregowania 18,50 zł/godz.),

- arkusz egzaminacyjny z 1987r., z którego wynika, iż ubezpieczony wykonuje zawód mechanika przy naprawach dźwignów ciężkich; proponuje się mu stawkę zaszeregowania według kategorii X z dniem 1 lutego 1987r.,

- pismo z dnia 31 stycznia 1987r. o przyznaniu ubezpieczonemu z dniem 1 lutego 1987r. kategorii zaszeregowania – X ze stawką 80 zł/godz.. na stanowisku mechanika.

/dowód z: akt ZUS, akt osobowych ubezpieczonego i świadków, zeznań świadków R. D., S. S. oraz zeznań ubezpieczonego/.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. R. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) – zwanej dalej ustawą – ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Zgodnie z 184 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – tj. 1 stycznia 1999r. – osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem – pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny

wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z cytowanych norm prawnych wynika, iż odwołujący nabędzie prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat,
- legitymowania się okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 1 stycznia 1999r.,
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 1 stycznia 1999r.,
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

W świetle utrwalonego orzecznictwa sądowego dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska tylko rodzaj rzeczywiście powierzonej pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 czerwca 2015r. sygn. akt III AUa 168/15 LEX nr 1761793).

Ubezpieczony J. R. wiek emerytalny 60 lat ukończył w dniu 1 stycznia 2017r., na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Spornym pozostawało, czy odwołujący na dzień 1 stycznia 1999r. posiada 15 - letni okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Zdaniem Sądu wyniki przeprowadzonego postępowania pozwoliły na stanowcze przyjęcie, że ubezpieczony w okresie spornego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. od dnia 1 sierpnia 1980r. do dnia 31 stycznia 1987r. faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wykazie A dziale XIV poz.16, to jest „pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych (...)”.

Ubezpieczony zajmował się wówczas naprawą żurawi i rzeczywiście wykonywał taką samą pracę, co w okresie wcześniejszym od dnia 21 czerwca 1978r. do dnia 31 lipca 1980r. i późniejszym od dnia 1 lutego 1987r., które to okresy organa rentowy zaliczył do pracy w warunkach szczególnych. Wprawdzie ubezpieczonemu w okresie spornym powierzono stanowisko ślusarza elementów i urządzeń ciśnieniowych, co wiązało się z zakwalifikowaniem do wyższej stawki zaszeregowania i podwyższeniem wynagrodzenia, przy czym pracy ślusarza ubezpieczony nigdy nie świadczył, a wykonywał faktycznie dotychczasową pracę mechanika samochodowego w kanałach remontowych, w tym samym wydziale.

Ustalając to Sąd oparł się na zeznaniach świadków R. D. i S. S., którzy byli współpracownikami ubezpieczonego i stąd niewątpliwie posiadają wiedzę co do rzeczywiście wykonywanej przez niego pracy, korelujących z nimi zeznaniach ubezpieczonego, a także powołanej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, tu zaś zwłaszcza opisanych wcześniej pismach z dnia 8 sierpnia 1980r. i 31 stycznia 1987r, a także arkusza egzaminacyjnym z 1987r., które potwierdzają zeznania słuchanych w sprawie świadków i ubezpieczonego.

Bez znaczenia dla rozpoznania sprawy pozostaje fakt, że ubezpieczony nie przedłożył w organie rentowym za okres sporny świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10.03.1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21.09.1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.12.2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Po zaliczeniu wymienionego uprzednio okresu spornego do pracy w warunkach szczególnych uznanej przez organ rentowy (po wyłączeniu jednak okresu pracy ubezpieczonego na budowie eksportowej w NRD, gdy z przeprowadzonego postępowania wynika, że ubezpieczony nie wykonywał wówczas pracy w warunkach szczególnych), ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. posiada wymagany co najmniej 15 – letni okres takiej pracy. Zatem spełnia wszystkie niezbędne przesłanki do przyznania dochodzonego świadczenia.

W konsekwencji powyższego, na podstawie powołanych norm prawnych oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2017r., to jest od miesiąca zgłoszenia wniosku (zgodnie z art.129 ust.1 ustawy), gdy zarazem ubezpieczony z dniem(...)ukończył również wiek emerytalny 60 lat (art.100 ust.1 ustawy).

(-) SSO Grzegorz Tyrka